

Inleiding

Gedurende de lange periode waarin de Generale Missiven zijn verschenen is er enige verandering in de manier van bewerking opgetreden. Waar Coolhaas wegliet wat hij voor onderzoek onbelangrijk vond, streefden Van Goor en Schooneveld-Oosterling er naar geen informatie verloren te laten gaan. Dit streven is door mij voortgezet, maar dit deel verschilt in zoverre van het ook door mij verzorgde deel XIII dat de samenvattingen een groter deel van de tekst beslaan en de getranscribeerde passages minder. De samenvattingen vormen een lopend verhaal wat de leesbaarheid heeft verbeterd. Ook dit deel geeft informatie over alle aspecten van het reilen en zeilen van de VOC in de Oost en biedt een toegang tot de verzameling Overgekomen Brieven en Papieren in het VOC-archief in het Nationaal Archief in Den Haag. Slechts in de personalia zijn namen weggelaten, hoofdzakelijk die in de lange opsommingen van bevorderingen. Wel worden de dienaren vermeld die naar Batavia zijn teruggeroepen, die zijn overleden of repatrieerden. Overigens zijn de opvarenden op de schepen van de VOC die naar Azië vertrokken, ontsloten in de database <http://vocopvarenden.nationaalarchief.nl>. Daarin kan op naam naar de dienaren gezocht worden die in de Scheepssoldijboeken voorkomen. Vervolgens volgt een verwijzing naar het desbetreffende deel.

In de jaren 1761-1767 raakte de Compagnie op Ceylon verwickeld in een oorlog met Kandy. Bovendien wordt er in de missiven vrij uitgebreid aandacht besteed aan de bot-sing van de gouverneur op de kust van Coromandel Christiaan van Teylingen met een inheemse koopman en zijn spectaculaire desertie naar de Engelsen te Madras. Tenslotte werd de vestiging op Kharg in de Perzische Golf verlaten.

Het laat zich aanzien dat dit het laatste deel in de serie Generale Missiven is dat primair in druk op papier verschijnt. Hoewel de Generale Missiven met dit deel in papieren vorm worden afgesloten, heeft het Huygens ING het voornemen de missiven tot 1799 digitaal te ontsluiten. In het kader van deze ontwikkeling publiceert Huygens ING de delen van de reeks Rijks Geschiedkundige Publicatiën, waarin de serie Generale Missiven verscheen, niet meer in het vertrouwde uiterlijk, maar in nieuwe vorm bij Sidestone Press. Alle delen van de Generale Missiven zijn tevens digitaal beschikbaar via <http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken>. In dit verband is het nuttig te wijzen op de digitale applicatie www.historici.nl/resources/boekhouder-generaal-batavia, waarmee op basis van de scheepsladingen het goederenverkeer tussen de afzonderlijke vestigingen en die tussen de Republiek en het Octrooigebied te reconstrueren is. Ik dank het instituut voor de faciliteiten om als gastonderzoeker aan deze mij zo dierbare serie te kunnen werken. In Prof. Dr. Gerrit Knaap kon ik mij geen meer betrokken en deskundiger ‘toezichthouder’ wensen. Ger Ruigrok en daarna voor lange tijd Jolanda Buis assisteerden mij met grote precisie en waren zeer geïnteresseerde kopiisten en kritische lezers van de samenvattingen. Ik draag dit deel op aan mijn leermeester en initiator van de Generale Missiven wijlen Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas bij wiens acht delen de door mij bewerkte twee in het niet vallen.

Den Haag, november 2016.

Hugo s’Jacob